

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Miracula mundi. Charakterystyka zabytków zaliczanych do siedmiu cudów świata antycznego

Klasa / czas trwania zajęć

klasa II / 2 godziny lekcyjne

Cele

- **ogólne:** poszerzenie wiedzy uczniów na temat zabytków zaliczanych do siedmiu cudów świata; doskonalenie techniki przekładu tekstu łacińskiego na język polski; uświadomienie wpływu kultury antycznej na sztukę i naukę nowożytnej Europy; wdrażanie uczniów, również posiadających SPE, do aktywności i kreatywności
- **szczegółowe:** uczeń przytacza z pamięci nazwy siedmiu cudów świata starożytnego; wskazuje na mapie topografię zabytków; stosuje w kontekście terminologię związaną z ww. tematem, np. *farologia*, *mauzoleum* etc., tłumaczy opracowany na zajęciach tekst źródłowy

Metody

słowne: wyjaśnienie; ogładowe: pokaz; aktywizujące: problemowa, heureka, giełda pomysłów; inne: zajęć praktycznych, korzystania z materiałów źródłowych, bezpośrednia, tłumaczeniowo-analityczna, waloryzacyjna.

Formy pracy: zbiorowa, grupowa

Środki dydaktyczne

1. tablica multimedialna z oprogramowaniem (komputery z dostępem do Internetu, rzutnik
2. strona internetowa: *Philonis Bizantii De septem mundi miraculis*
<https://books.google.pl/books?id=2ZY-AAAACAAJ&pg=PA1&hl=pl&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false> [dostęp 11 czerwca 2019]
3. prezentacje zabytków przygotowane przez uczniów
4. mapa polityczna świata
5. słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub <<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]

Opis przebiegu zajęć

Uczniowie tłumaczą łaciński zwrot występujący w temacie lekcji. Nauczyciel przedstawia cele, po czym opowiada historię powstania listy siedmiu cudów świata autorstwa Filona z Bizancjum. Uczniowie prezentują w grupach materiał przygotowany w domu: podają podstawowe informacje nt. poszczególnych zabytków

zaliczanych do siedmiu cudów świata (losowanie i podział na grupy oraz omówienie kryteriów pracy odbyło się na poprzedniej lekcji), pokazują przygotowany materiał ikonograficzny oraz zaznaczają na współczesnej mapie świata miejsce położenia zabytku. Wskazują na mapie trasę antycznej podróży Filona z Bizancjum. Praca z tekstem: uczniowie pracują w grupach. Wyszukują na podanej stronie internetowej fragment bilingwicznego tekstu *De septem mundi miraculis* Filona z Bizancjum. Przed przystąpieniem do czytania, nauczyciel zaleca wyszukanie informacji nt. zdigitalizowanej pozycji: gdzie się znajduje, kiedy została wydrukowana, kiedy ją opracowano, kto jest autorem przekładu na język łaciński. Wyjaśnia zdawkowo skróty i zasady XVII-wiecznej pisowni łacińskiej. Uczniowie czytają pierwszy akapit, po czym odpowiadają pisemnie na pytania, które nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej (zał. 1). Po zakończeniu pracy przez uczniów ustalane są poprawne odpowiedzi; chętni tłumaczą na język polski omawiany fragment. Nauczyciel zadaje pracę domową (zał. 2) oraz dokonuje ewaluacji wiedzy uczniów poprzez krótkie pytania nt. treści lekcji.

Zał. 1 1. Kto wg Filona oglądał siedem cudów świata? 2. Jak Filon radzi dostać się na Rodos? 3. Czy wg Filona zabytki należące do siedmiu cudów świata są warte obejrzenia? 4. Podaj polskie nazwy cudów świata występujących w podanych przez Filona miejscach.

Zał. 2 I. zadanie obowiązkowe: Na podstawie ogólnie dostępnych źródeł wpisz do zeszytu nazwy zabytków tworzących współczesną listę siedmiu cudów świata opracowaną w 2007 r. przez Fundację New Open World. Podaj ich położenie geograficzne (kontynent, kraj).

II. zadanie dla chętnych: Przetłumacz kolejny akapit tekstu *De septem mundi miraculis* Filona z Bizancjum.

Komentarz metodyczny

Choć zagadnienia poruszane na zajęciach wychodzą poza podstawę programową Języka, to ich realizacja sprzyja osiągnięciu wskazanych celów: II 5 c, 7 a,b; 12 c; 14 a,b; III 1- 5. Zgodnie z zasadami konstruktywizmu zadaniem nauczyciela jest stwarzanie uczniom sytuacji do zdobywania wiedzy. Za takie wyzwanie można uznać pracę nad XVII-wiecznym oryginalnym tekstem, a nie, jak dotychczas, preparowanym do warunków szkolnych. Buduje to wiarę we własne możliwości uczniów oraz satysfakcję z możliwości „zmierzenia się” z niekonwencjonalnym zadaniem. Podczas realizacji powyższych treści nauczyciel kształtuje u uczniów liczne kompetencje kluczowe: zdolność interpretacji języka obcego w odpowiednim kontekście, kompetencje informatyczne, społeczne i interpersonalne, kreatywność i logiczne rozumowanie. Służą temu metody i formy pracy oraz odpowiednie środki dydaktyczne. Uczniowie wyposażeni w te umiejętności łatwiej poradzą sobie

z wyzwaniami życia zawodowego. Jeśli w klasie są uczniowie ze SPE, należy pamiętać o dostosowaniu scenariusza do indywidualnych zaleceń. Praca w parach przy komputerach wymusza taką aranżację przestrzeni, aby uczniowie nie przeszkadzali sobie nawzajem. Dla szczególnie uzdolnionych przeznaczona jest dodatkowa praca domowa doskonaląca umiejętność tłumaczenia tekstu oryginalnego. Poprawny przekład powinien być nagrodzony oceną bardzo dobrą. Zachęci to uczniów do podejmowania działań wykraczających poza wymagania podstawowe. Międzykulturowy aspekt tematyki powyższych zajęć podkreśli przeprowadzenie ich w korelacji z nauczycielem geografii. W ten sposób zostanie zaakcentowana uniwersalność i aktualność antyku w nauce europejskiej (np. Strabon jako ojciec geografii).